

PARKINSONIN TAUDIN LÄÄKITYS -VINKKEJÄ HOITAJILLE

TÄMÄ OPAS ON TARKOITETTU HOITOHENKILÖKUNNAN TYÖKALUKSI PARKINSONIN TAUDIN LÄÄKEHOIDON OHJAUKSEEN. SE TARJOAA KÄYTÄNNÖN VINKKEJÄ LÄÄKITYKSEN OIKEAOPPISEEN JA POTILASLÄHTÖISEEN KÄYTTÖÖN SEKÄ TUKEE HOITAJAA LÄÄKEHOIDON OHJAUKSESSA.

TABLETTIHOITO

LEVODOPA

IMEYTYY OHUTSUOLESSA JA KULKEUTUU VERENKIERRON MUKANA AIVOIHIN, JOSSA MUUNTUU DOPAMIINIKSI.

ON TARKOITETTU TUKEMAAN LIIKKUVUUTTA TOIMINNALLISEEN AIKAAN. LEVODOPA-TABLETIT OTETAAN TASAISESTI AKTIIVISEEN AIKAAN USEITA KERTOJA PÄIVÄSSÄ.

NOPEAVAIKUTTEINEN LÄÄKE OTETAAN SILLOIN KUN ON TARVE, AAMUISIN VOI OTTAA TYHJÄÄN VATSAAN.

DEPOT-TABLETTI ON PITKÄVAIKUTTEINEN JA OTETAAN YLEENSÄ YÖKSI.

LÄÄKKEENOTTO SOVITELLAAN PÄIVÄRYTMIIN. HETI HERÄTESSÄ JA SIITÄ ESIM 4H VÄLEIN.

LEVODOPA-LÄÄKITYS OTETAAN ERILLÄÄN RUOKAILUISTA, LÄÄKE TYHJÄÄN VATSAAN. SELVITÄ POTILAAN ATERIARYTMI, KUN OHJAAT LÄÄKKEIDEN OTTOA.

POTILAAN EI TARVITSE LAITTA A HERÄTYSKELLOA SOIMAAN AAMULÄÄKKEEN OTTOA VARTEN.

LÄÄKKEET ON OTETTAVA AJALLAAN, VAIKKA OLISI SYÖNYT JA VASTE SEN VUOKSI KENTIES HUONOMPI.

COMT-ESTÄJÄT

ESTÄVÄT COMT-ENTSYYMIN TOIMINTAA JA LISÄÄVÄT NÄIN LEVODOPAN MÄÄRÄÄ JA VAIKUTUSAIKAA.

MAO-B-ESTÄJÄT

VÄHENTÄVÄT DOPAMIININ PILKKOUTUMISTA AIVOISSA.

DOPAMIINIAGONISTIT

VAIKUTTAVAT DOPAMIININ TAVOIN HERMOSOLUISSA.

MUUT LÄÄKKEET

ANTIKOLINERGI,
PROPRANOLOLI,
AMANTADIINI

SÄÄNNÖLLISESTI OTETTU LÄÄKITYS TUO TASAISEMMAN VOINNIN.

VINKKI: OTA LÄÄKE KUN LAITAT PERUNAT KIEHUMAAN, KUN PERUNAT KYPSÄT, VOIT SYÖDÄ.

MUISTUTUS PUHELIMEEN, KUN ON AIKA OTTAA LÄÄKE.

UNOHDETTUA TABLETTIA EI OTETA TUPLANA.

JOS LÄÄKE ON PAHASTI MYÖHÄSSÄ, OTTOKERTA VOI JÄÄDÄ VÄLISTÄ. SEURAAVANA PÄIVÄNÄ TAKAISIN TAVALLISEEN RYTMIIIN.

OHJAA POTILAS OTTAMAAN AINA LÄÄKELISTA MUKAAN VASTAANOTOLLE.

LÄÄKE JA LIIKUNTA, MOLEMPIA TARVITAAN, JOTTA POTILAS VOI PAREMMIN.

PUMPPUHOITO

PARKINSONIN TAUDIN PUMPPUHOITO ON EDENNEEN TAUDIN HOITOMUOTO, JOSSA LÄÄKETTÄ ANNOSTELLAAN TASAISESTI IHON ALLE TAI SUORAAN OHUTSUOLEEN PUMPUN KAUTTA. KESKEISET HOITOMUODOT OVAT LEVODOPAINFUUSIO SEKÄ APOMORFIINI- TAI FOSLEVODOPAPUMPPU. TAVOITTEENA ON PITÄÄ LÄÄKEPITOISUUS VERESSÄ TASAISENA JA VÄHENTÄÄ OIREIDEN VAIHTELUITA. PUMPPUHOITO ON TÄRKEÄÄ ALOITTA AJOISSA, JOTTA SIITÄ VOI HYÖTYÄ PARHAALLA MAHDOLLISELLA TAVALLA.

LETKUSTO

PEG/J-LETKUSTO

LETKU PITÄÄ ANKKUROIDA LÄHELLE IHOA 0,5CM-1CM. TÄRKEIN ASIA!

TUKOKSEN EHKÄISY: SÄÄNNÖLLINEN HUUHTELU VEDELLÄ, SISÄLETKU PÄIVITTÄIN JA ULKOLETKU VIIKOTTAIN. ULKOLETKUN HUUHTELU VICHYLLÄ TARVITTAESSA.

SISÄLETKU IRTI: EI HÄTÄÄ JOS IRTOAA KOKONAAN, TULEE ULOSTEEN MUKANA POIS.

LÄÄKKEEN VOI LAITTA SIVUHAARASTA MENEMÄÄN VATSALAUKKUUN. TARVITTAESSA P.O. LÄÄKITYS.

TUKOKSEN POISTAMINEN HUUHTOMALLA JA LETKUA SUORISTAMALLA.

OSITTAINEN IRTOAMINEN: TARKISTA ONKO LIITTIMET PAIKOILLAAN, LIU'UTA LETKU VAROASTI TAKAISIN PAIKOILLEN MIKÄLI MENE. KOITA HUUHTOA.

PRODUODOPA

LÄÄKEKANYYYLI IRTI IHOSTA-> KIINNITYS UUELLEEN TAI VAIHTO UUTEEN KANYYYLIIN.

IHON HOITO

PEG/J-LETKUSTO

LETKUN SÄÄNNÖLLINEN LIIKUTTELU OHJEEN MUKAAN.

GRANULAATIOKUDOS: LAAPISTUS.

ILMAKYLPY SEKÄ IHON SUIHKUTTELU JA KUIVAUS. TARVITTAESSA IHON RASVAUS OIKEALLA TUOTTEELLA (ESIM SINKKIVOIDE).

IMEVÄT JA HENGITTÄVÄT TAITOKSET, JOS ERITTÄÄ JA VAIHDETTAVA RIITTÄVÄN USEIN. SELVITÄ ERITTÄMISEN SYY JA HOIDA SE.

PAINAAKO LETKU IHOA? HIKINEN IHO?

PRODUODOPA

NODULUKSET HIERONTA KEVYESTI JOKO KÄDELLÄ TAI HIERONTAPALLOLLA.

ASEPTIIKASTA HUOLEHTIMINEN: PUHTAAT KÄDET JA MUU HYGIENIA.

PAIKAN VAIHTO 1-3 PÄIVÄN VÄLEIN. VAIHDA KANYYYLIN PAIKKA VÄLITTÖMÄSTI, JOS HUOMAAT IHON PUNOITTAVAN.

PUMPPUHOIDOT

JOS POTILAS PELKÄÄ

TIEDON ANTAMINEN JA ROHKAISEMINEN ON TÄRKEÄÄ ALOITTA AJAJOISSA.

ESITTELE DEMOPUMPPUJA JA ANNA POTILAAN KOKEILLA KÄYTTÄÄ PUMPPUA.

KERRO HOIDON TUOMISTA HYÖDYISTÄ.

VOI OLLA, ETTÄ POTILAS ON LUKENUT VAIN HUONOISTA KOKEMUKSISTA. KERRO MUIDEN HYVISTÄ KOKEMUKSISTA. OHJAA VERTAISTUEN PARIIN.

PUMPPU EI TOIMI: TARKISTA ONKO LETKU TUKOSSA. JOS PUMPPU ON RIKKI, VARALLA P.O LÄÄKITYS.

LAITE PAINAA: ERI VAIHTOEHTOJA LAUKUSTA/ VYÖSTÄ, ISOTASKUINEN LIIVI, JOHON LAITTA PUMPUN, JUOKSUVYÖ, REISITASKUHOUSUT, TAMSILK SHORTSIT.

LÄÄKEHOIDON ONGELMATILANTEET

KUUNTELE POTILASTA, KOETA SELVITTÄÄ MIKÄ ON TODELLINEN ONGELMA.

POTILAAN ON TÄRKEÄ TIETÄÄ OMA LÄÄKITYKSENSÄ, KUN HÄN SOITTAA POLIKLINIKALLE.

PYYDÄ POTILASTA PITÄMÄÄN HETKI PÄIVÄKIRJAA ONGELMATILANTEESSA: OIRE JA LÄÄKKEENOTTOAJAT.

LISÄTIETOJA: TERVEYSKYLA.FI JA KAYPAHOITO.FI/HOI50042

OPPAAN SISÄLTÖ PERUSTUU AJANTASAISEEN TIETOOON SEKÄ SUOMEN PARKINSONHOITAJAT RY:N JÄSENTEN KÄYTÄNNÖN KOKEMUKSEEN JA KLIINISEEN ASIAANTUNTEMUKSEEN. OPAAASEEN ON KOOTTU YHDISTYKSEN JÄSENILTÄ KERTYNYTTÄ KOKEMUSTIETOA PARKINSONIN TAUDIN LÄÄKEHOIDON TOTEUTTAMISESTA.

TARKASTETTU 5/2026